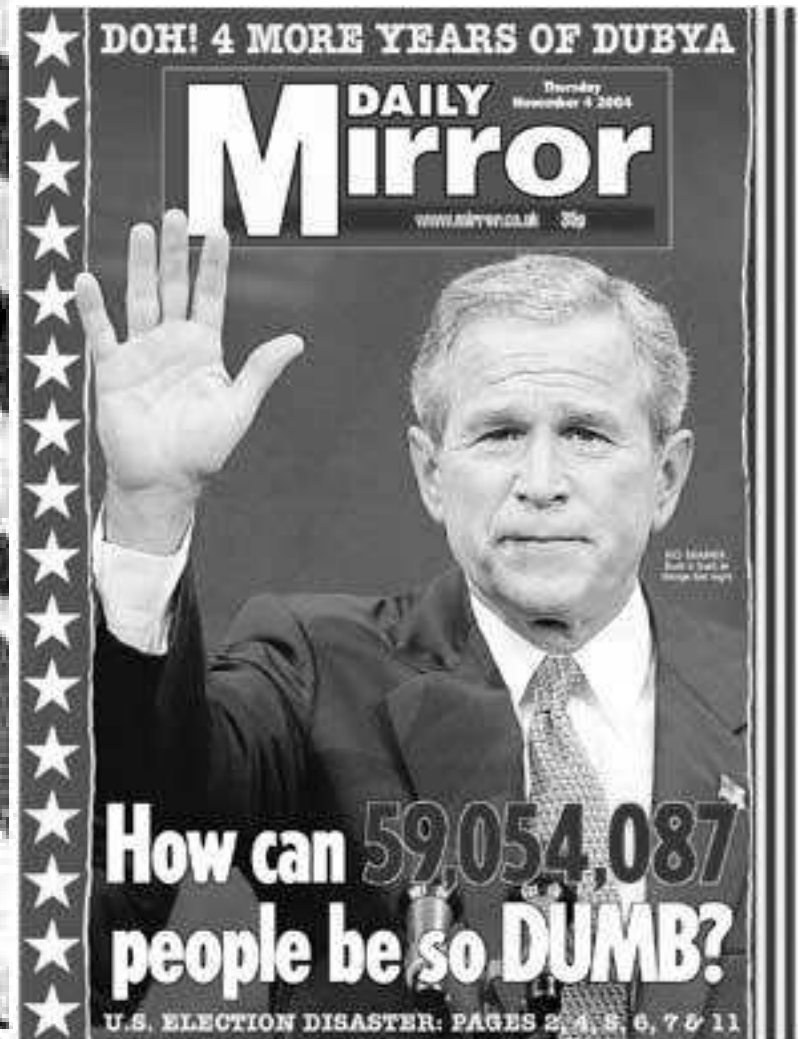

VOLBY A GEOGRAFIE

Americké prezidentské volby 2000

✱ Bush získal o 450 tis. hlasů méně než oponent (Al Gore)

- volební systém; sbor volitelů (*Electoral College*)
 - pozůstatek politického kompromisu z doby založení USA
 - otroci neměli volební právo, ale byli započítáni do počtu volitelů za daný stát

✱ Volební účast jen 50%

- oba kandidáti představitelé mocných „politických dynastií“

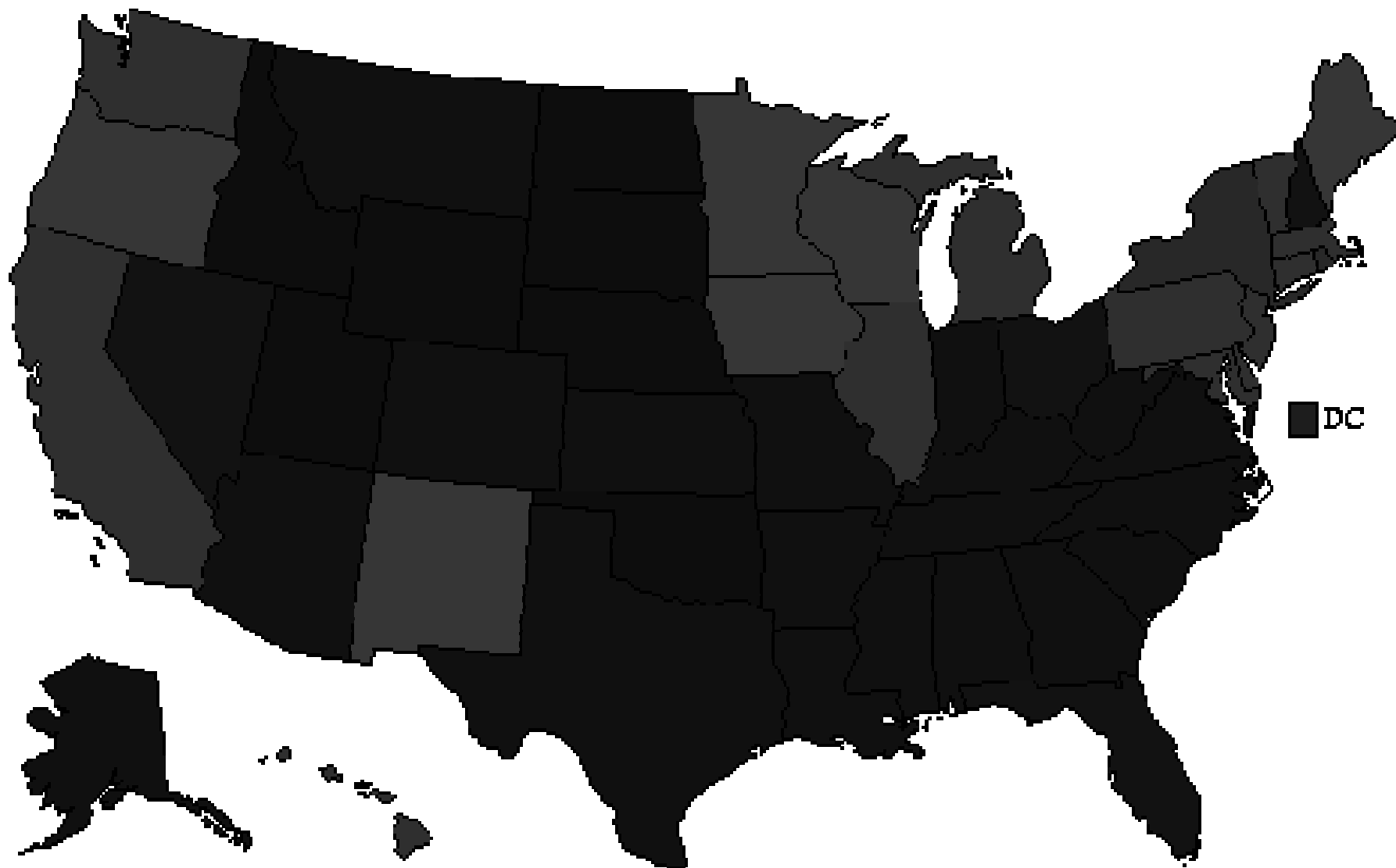
✱ Kontroverzní sčítání hlasů na Floridě

- výsledky voleb známy až měsíc po jejich konání
- „každý hlas se počítá“ – ale jen když je skutečně sečten!

Americké prezidentské volby 2000

Presidential Candidate	Vice Presidential Candidate	Political Party	Popular Vote		Electoral Vote	
George W. Bush	Richard Cheney	Republican	50,460,110	47.87%	271	50.37%
Albert Gore Jr.	Joseph Lieberman	Democratic	51,003,926	48.38%	266	49.44%
Ralph Nader	Winona LaDuke	Green	2,883,105	2.73%	0	0.00%
Patrick Buchanan	Ezola Foster	Reform	449,225	0.43%	0	0.00%
Harry Browne	Art Olivier	Libertarian	384,516	0.36%	0	0.00%
Other (±)	-	-	236,593	0.22%	1	0.19

Americké prezidentské volby 2000

Demokracie

✦ Stále zůstává nedosaženým ideálem

- žádná země nemůže tvrdit, že její forma demokracie je modelem pro jiné
- Robert Dahl: **polyarchie**

✦ Za optimální formu vlády začala být považována nejdříve koncem 18. století

- „moderní“ forma vlády
- demokratičnost režimu je v dnešním světě zdrojem jeho legitimacy
 - ale naplňování demokratických principů je velmi různé a zpochybnitelné – ve všech státech!
 - ◆ neexistuje optimální model

Teorie demokracie

✦ Řada otázek:

- Kdo tvoří „demos“, schopný samosprávy?
- Je demokracie procesem výběru vládců nebo souborem institucí kontrolujících ke kontrole vládců lidmi?
- Existuje optimální velikost demokratické komunity?
- Může demokracie utlačovat neposlušné menšiny ve jménu většiny?
- Jsou součástí demokratických práv vedle práv politických také práva sociální (právo na práci, na podíl na řízení pracoviště, na sociální zabezpečení apod.)?
- Může demokracie spolupracovat s hierarchickými systémy moci (velké firmy, církve)?

Liberální demokracie

✱ spor mezi **liberály** (omezení a kontrola moci) a **demokraty** (rozšíření participace na vládě)

- od 16. století v Evropě
- vznikla synkretická **liberální demokracie**
- vyvinula z odporu proti absolutistické monarchii
 - anglická revoluce (1640-88)
 - Deklarace nezávislosti USA (1776)
 - Francouzská revoluce (1789)
- díky politickému a ekonomickému vlivu Británie a USA se rozšířila především angloamerická tradice liberální demokracie
- otázka, kdo má být považován za občana, zůstala nevyřešena
 - výsledek boje za rovnoprávnost, často násilného

Lidová demokracie

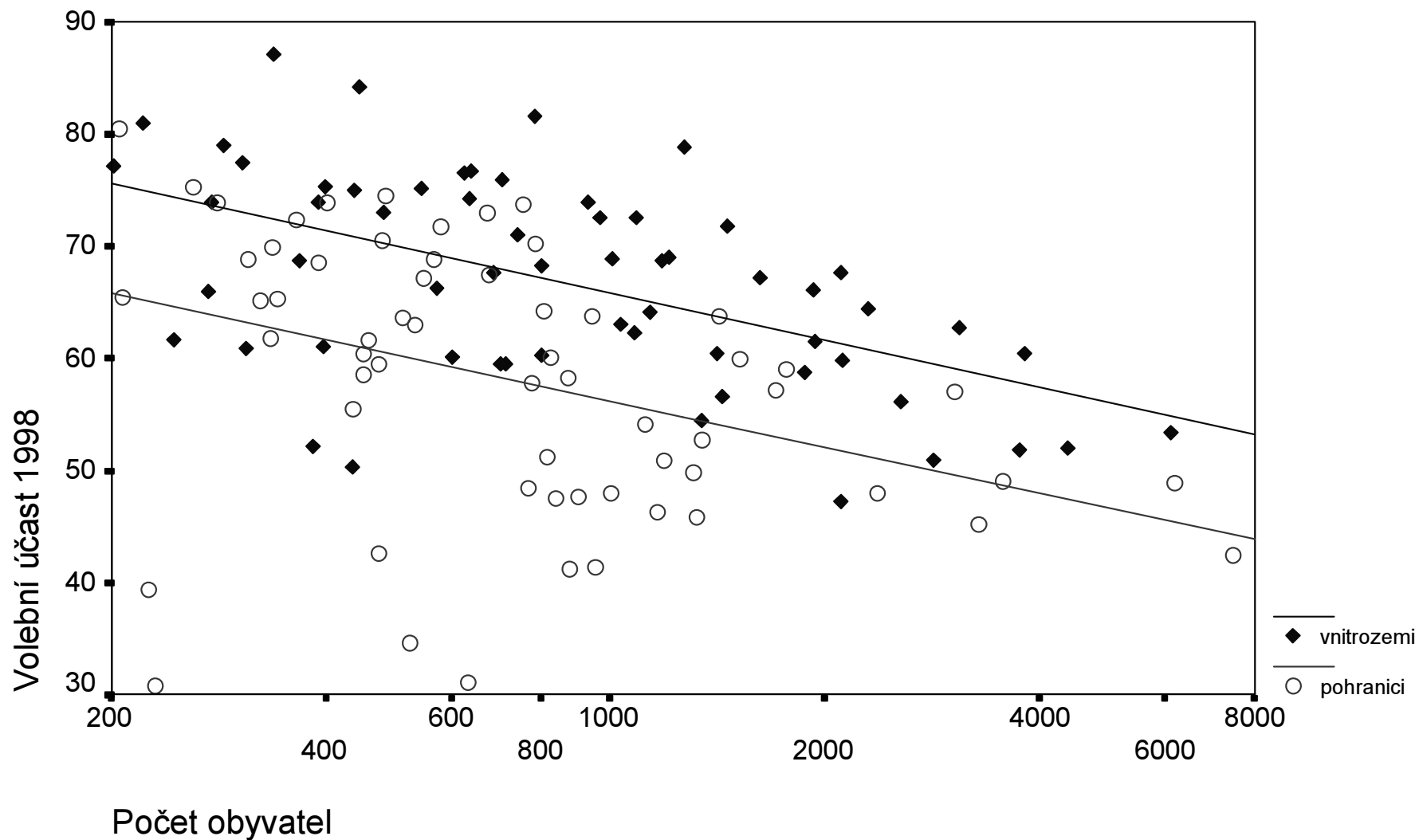
- ✱ marxisté: ideály „svobody, rovnosti a bratrství“ nemohou být dosaženy jen volbami
 - skutečná demokracie bude možná až po osvobození z vykořisťování
 - hierarchická vize demokracie: demokratické místní komunity, demokracie na pracovišti, demokraticky volení zástupci do vyšších úrovní rozhodování
 - inspirovala systém „sovětů“
 - ten ovládla jediná strana (- totalita)
 - zdůrazněním sociálních práv vznikla alternativní forma demokracie: **lidová demokracie**

Sociální demokracie

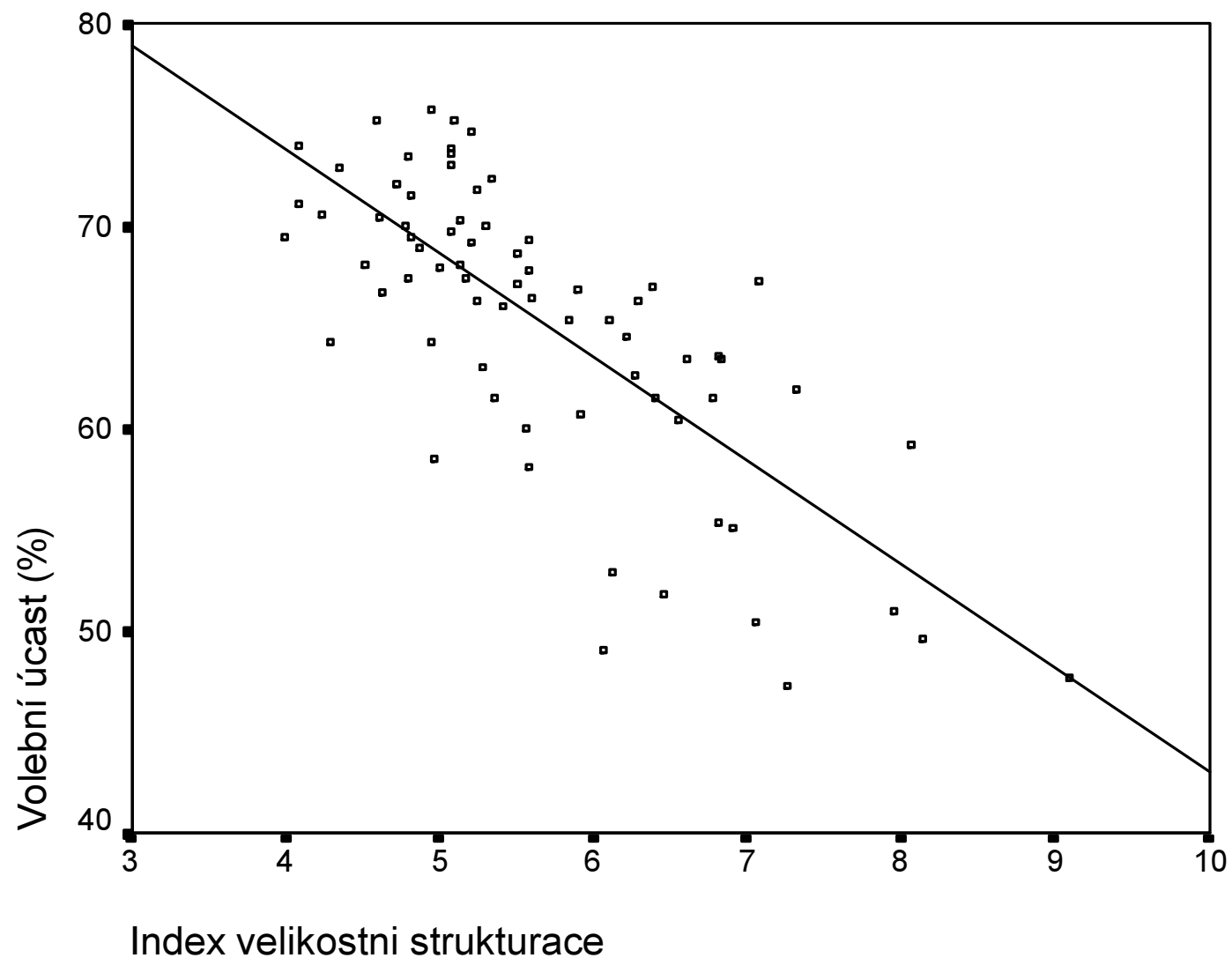
- ✦ volení zastupitelé zajišťují základní sociální služby
 - prostřednictvím silného zdanění
- ✦ v době hospodářského růstu (50., 60. léta 20. stol.) se stala nejrozšířenější formou
 - ve vyspělých zemích
- ✦ od 70. let „welfare state“ pod tlakem
 - ekonomická globalizace
 - vlivní pravíkoví politici (thatcherismus, reaganismus)
 - škrty ve státních výdajích, „minimalizace“ státu
- ✦ sociální a geografické nerovnosti považovány za přirozené
 - demokracie vyžaduje alespoň určitý stupeň socioekonomické rovnosti

Vztah mezi volební účastí v komunálních volbách 1998 a populační velikostí obce

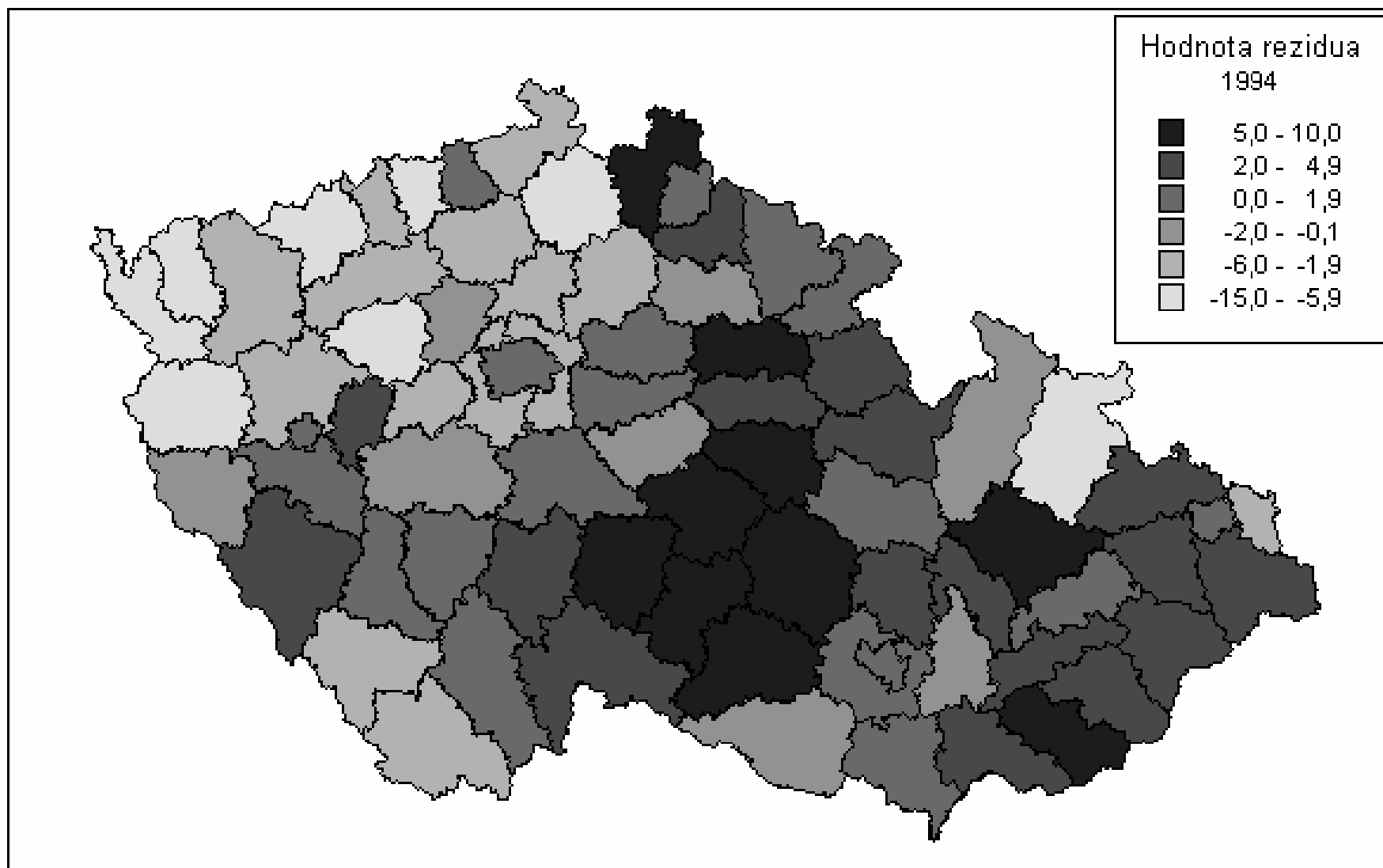
(obce Břeclavska s 200 až 10 000 obyvateli)

Závislost volební účasti v komunálních volbách 1994 na velikostní struktuře obcí

Volební účast po odečtení vlivu velikostní struktury obcí

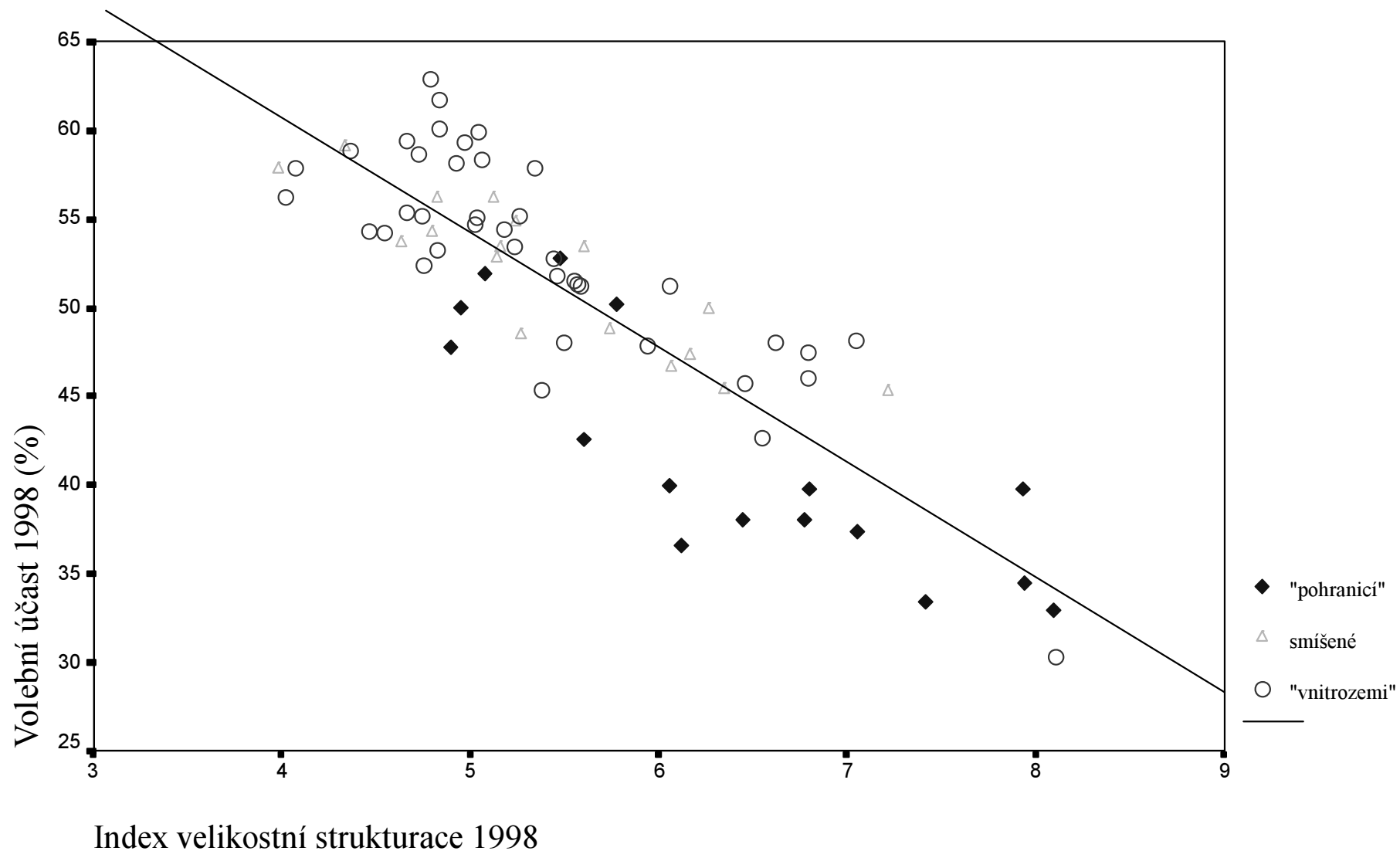
Základní charakteristiky regresního modelu pro index konkurence

(obce s méně než 10 000 obyvateli)

Proměnná	Standardizovaný regresní koeficient	Dosažená hladina spolehlivosti
RODÁCI	0,5916	0,00
INDEX STÁŘÍ	-0,5304	0,02
MENŠINY	0,3901	0,03

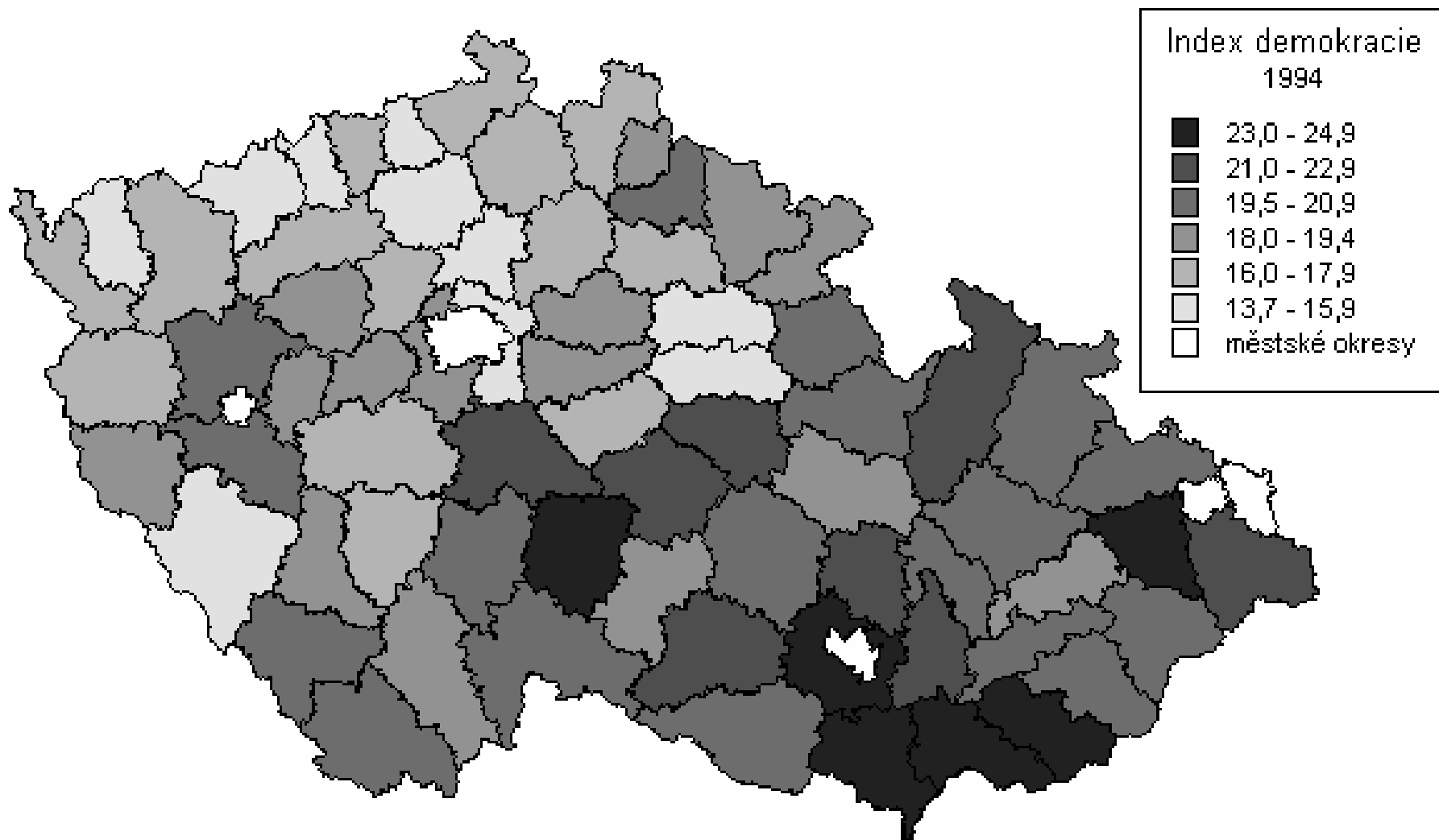
Index determinace $R^2 = 60,49\%$

Vztah mezi volební účastí v komunálních volbách 1998 a velikostní strukturou obcí v okresech

Průměrné hodnoty indexu demokracie

(obce s méně než 10 000 obyvateli)

Volební účast v parlamentních volbách v metropolitních areálech

